

**SIVISTYSVALIOKUNNAN LAUSUNTO
13/2009 vp**

**Hallituksen esitys laeiksi sairausvakuutuslain 8
ja 12 luvun sekä opintotukilain 6 §:n muuttami-
sesta**

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 6 päivänä lokakuuta 2009 lähettäessään hallituksen esityksen laeiksi sairausvakuutuslain 8 ja 12 luvun sekä opintotukilain 6 §:n muuttamisesta (HE 182/2009 vp) valmis-televasti käsiteltäväksi sosiaali- ja terveysvaliokuntaan samalla määrännyt, että sivistysvaliokunnan on annettava asiasta lausunto sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lakimies Pekka Humalto, sosiaali- ja terveysministeriö
- neuvotteleva virkamies Virpi Hiltunen, opetusministeriö
- pääsuunnittelija Leila Terkomaa, Kansaneläkelaitos.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
- Suomen ammattikorkeakouluopiskelijakuntien liitto - SAMOK ry
- Suomen Ammattiin Opiskelevien Keskusliitto SAKKI ry
- Suomen Opiskelija-Allianssi - OSKU ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sairausvakuutuslakia ja opintotukilakia. Opintotuen ja sairauspäivärahan keskinäistä ensisijaisuutta muutettaisiin siten, että sairauspäiväraha ja osa-sairauspäiväraha estäisivät opintotuen myöntämisen. Voimassa olevan lainsäädännön mukaan opintorahan saaminen estää sairauspäivärahan myöntämisen. Sairausvakuutuslain 12 lukuun li-
sättäväksi ehdotetun 11 §:n mukaan sairauspäi-

värahaa maksettaisiin, mutta opintorahan määrällä vähennettynä.

Esityksen tarkoituksena on kannustaa opiskelijaa hakemaan hänen tilanteeseensa tarkoitettua ensisijaista etuutta sekä korjata nykykäytäntöön liittyviä epäkohtia.

Esitys liittyy valtion vuoden 2010 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 2010.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Yksi keskeinen epäkohta opiskelijoiden toimeentulossa on ollut toimeentulon katkeaminen etuudelta toiselle siirryttäessä, mikä käytännössä usein estää opiskelijaa hakemasta etuutta, johon hän olisi oikeutettu tai joka olisi tarkoituksenmukaisin. Nykymallissa opiskelijan on katkaistava opintotuki voidakseen hakea sairauspäivärahaa ja menettely johtaa usein toimeentuloturvan katkoksiin. Valiokunta pitää hallituksen esitystä parannuksena nykytilanteeseen. Se selkeyttää ja helpottaa merkittävästi opiskelijan mahdollisuutta siirtyä opintotuen piiristä sairauspäivärahan piiriin. Muutos ohjaa opiskelijoita hakemaan nimenomaan sitä etuutta, joka on ensisijaisesti tarkoitettu hänen elämäntilanteeseensa.

Lyhytaikaisen sairastumisen aikana opiskelija voi saada edelleen opintotukea. Pidempiaikaisen sairastumisen yhteydessä sairauspäivärahan hakeminen myös säästää opiskelijan opintotukikuukausia työkyvyttömyysaikana, jolloin opinnot eivät edisty. Erityistilanteita varten on opiskelijalla jatkossakin mahdollisuus selvityspyyntökirjeellä selvittää, miksi opinnot eivät ole edenneet vaaditulla tavalla.

Selkeämmän yhteensovituksen johdosta tilanteita, joissa opiskelija jäisi etuuksien ulkopuolelle, syntyisi nykyistä harvemmin ja ne olisivat kestoltaan lyhytaikaisempia. Valiokunta kiinnittää kuitenkin huomiota siihen, että opintoraha on kalenterikuukausikohtainen etuus ja sairauspäiväraha päiväkohtainen etuus. Siten edelleenkin voi syntyä tilanteita, että opiskelijalle syntyy toimeentuloon katkoksia. Valiokunta pitää tärkeänä, että opiskelijan sairauspäivärahan laskentaperusteisiin kiinnitetään huomiota niin, että laskentaperuste ei vaikuttaisi kohtuuttomasti opiskelijan tulotasoon hänen sairastuessaan.

Valiokunta pitää tärkeänä, että uudistuksen vaikutuksia opiskelijoiden toimeentuloon seurataan ja toimenpiteitä yhteensovituksen epäkohtien poistamiseksi jatketaan niin, että opiskelijan toimeentulo turvataan kaikissa tilanteissa opiskelijan sairastuessa.

Lausunto

Lausuntonaan sivistysvaliokunta esittää,

että lakiehdotus hyväksytään.

Helsingissä 10 päivänä marraskuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Raija Vahasalo /kok
vpj. Tuomo Hänninen /kesk
jäs. Outi Alanko-Kahiluoto /vihr (osittain)
Paavo Arhinmäki /vas
Timo Heinonen /kok
Elsi Katainen /kesk
Anneli Kiljunen /sd
Sanna Lauslahti /kok

Mikaela Nylander /r
Lauri Oinonen /kesk
Tuula Peltonen /sd
Tuomo Puumala /kesk
Leena Rauhala /kd
Pauliina Viitamies /sd
vjäs. Ilkka Kantola /sd
Juha Mieto /kesk.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marjo Hakkila.